

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Evy Šonkové, soudců Václava Štencla a Karla Šimky v právní věci žalobce: **A. V.**, zastoupený Mgr. et Mgr. Markem Čechovským, Ph.D., advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**, se sídlem Loretánské náměstí 101/5, Praha 1, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **V. V.**, zastoupená Mgr. et Mgr. Markem Čechovským, Ph.D., advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 1. 2025, č. j. 131472-10/2025-MZV/OPL, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 1. 2026, č. j. 16 A 4/2025-59,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Osoba zúčastněná na řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce je státním příslušníkem Ruské federace. Dne 16. 4. 2024 podal prostřednictvím datové schránky u Velvyslanectví České republiky v Moskvě žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny ve spojení se žádostí o upuštění od osobního podání dle § 169d odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále „zákon o pobytu cizinců“). Velvyslanectví usnesením ze dne 19. 7. 2024 žádost o prominutí osobní účasti pro podání žádosti zamítlo a řízení o žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu zastavilo, neboť žadatel neprokázal existenci překážek pro osobní podání žádosti. Žalovaný

následně rozhodnutím označeným v záhlaví zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí velvyslanectví. Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce správní žalobu, kterou Městský soud v Praze rozsudkem označeným v záhlaví zamítl.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[2] Žalobce (dále „stěžovatel“) rozsudek krajského soudu napadá kasační stížností, v níž brojí proti úvahám správních orgánů o možnosti podřazení souboru individuálních okolností případu stěžovatele pod rozsah neurčitého právního pojmu *odůvodněný případ* podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Dopustily se podle něj zásadních pochybení při zjišťování skutkového stavu, hodnocení důkazů a výkladu zákona. Nejvyšší správní soud se dosud nezabýval tím, zda lze pod pojem *odůvodněný případ* podřadit kombinaci důvodů na straně cizince, které teprve ve svém souhrnu dosahují intenzity odůvodněného případu. Za tyto důvody stěžovatel označuje zdravotní stav jeho manželky a nezbytnost osobní péče o ni, zdravotní stav stěžovatele, aktuální geopolitickou situaci a vnitřní poměry v zemi původu, jakož i účel pobytového oprávnění, kterým je společné soužití rodiny. Žalovaný i městský soud se také nedostatečně vypořádali s otázkou přiměřenosti zásahu do rodinného života stěžovatele a jeho manželky.

[3] Žalovaný ve svém vyjádření poukazuje na to, že stěžovatel neuvedl, do jakého jeho hmotného práva bylo zasazeno. Zamítnutí žádosti nevedlo ke vzniku žádné nové povinnosti ani práva na jeho straně. Námitky byly vedeny pouze k posuzování skutkového stavu soudem, resp. správními orgány. Žalovaný upozornil, že pochybení při výkladu zákonných ustanovení stěžovatel v řízení před odvolacím orgánem ani před soudem nenamítal. Zdůraznil, že lékařské zprávy byly vydávány toliko poskytovatelem zdravotních služeb Savoy Westend Hotel s. r. o. (lázeňským lékařem). Soudy ani správní orgány se nedopustily žádného znevažování či ignorance údajů obsažených v lékařských zprávách. Byla zohledněna odborná kvalifikace poskytovatele a jeho lékaře. Závěry lékařských zpráv poukazují na potřebu léčby zdravotních obtíží lékařem jiné specializace, než je rehabilitační a fyzikální medicína. Předložené lékařské zprávy významně zhoršený zdravotní stav neprokázaly. Žalovaný považuje za vypořádanou i námitku týkající se přiměřenosti zásahu do práva na respektování soukromého a rodinného života.

[4] Stěžovatel se v replice ohrazuje proti výtkám žalovaného a opětovně zdůrazňuje jádro své kasační argumentace.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[5] Podle § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále s. ř. s.), Nejvyšší správní soud odmítne pro nepřijatelnost kasační stížnost ve věci, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[6] Kritéria přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud vymezil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Kasační stížnost je přijatelná v případech, k nimž se judikatura doposud nevyjádřila, v nichž existuje judikatura rozporná (nejednotná), nebo je potřeba učinit judikaturní odklon. Dále je kasační stížnost

pokračování

přijatelná rovněž v případech zásadního pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (viz také rozsudek NSS ze dne 11. 6. 2021, č. j. 10 As 154/2021-23, nebo usnesení NSS ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31).

[7] Stěžovatel dovozuje přijatelnost kasační stížnosti z toho, že věc dosud nebyla judikaturou Nejvyššího správního soudu řešena. Dále spatřuje důvod přijatelnosti v nezákonnosti napadeného rozsudku a žalobou napadeného rozhodnutí, která měla zásadní dopad do jeho hmotněprávního postavení. Stěžovatel v kasační stížnosti rovněž namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, která může být důvodem přijatelnosti jakožto zásadní pochybení městského soudu ve smyslu shora citované judikatury.

[8] Nepřezkoumatelným rozhodnutím je takové rozhodnutí, z něhož není zřejmé, jaké skutečnosti považuje soud za rozhodné, popř. na jakých úvahách soud své rozhodnutí založil. Z ustálené judikatury však plyne, že krajské soudy nemusí vypořádat každou dílčí námítku a nemusí výslovně reagovat na každé tvrzení, postaví-li své závěry na ucelené argumentaci, která věcně pokryje všechny argumentační body žaloby (srov. nález Ústavního soudu ze dne 17. 12. 2008, sp. zn. I. ÚS 1534/08, nebo rozsudky NSS ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013-19, a ze dne 10. 12. 2021, č. j. 3 As 366/2019-41).

[9] Z napadeného rozsudku je zřejmé, jaké skutečnosti považoval městský soud za rozhodné a jakými úvahami se řídil. Městský soud se vypořádal se žalobními body s odkazy na judikaturu Nejvyššího správního soudu. Srozumitelně vysvětlil, proč situace stěžovatele nenaplnuje podmínku natolik výjimečné a mimořádné situace, která by ospravedlňovala upuštění od osobního podání žádosti. Specifikoval, proč nemá tvrzení stěžovatele za prokázaná, a osvětlil, proč se ztotožnil se závěry správních orgánů ohledně hodnocení lékařských zpráv o zdravotním stavu stěžovatele a jeho manželky. Z napadeného rozsudku je rovněž zřejmé, že se krajský soud zabýval i otázkou zásahu do soukromého a rodinného života. Neopomenul ani zohlednit tvrzenou komplikovanou geopolitickou situaci. Napadený rozsudek je tedy přezkoumatelný.

[10] Část tvrzených důvodů přijatelnosti se týká interpretace a aplikace § 169d odst. 3 věty první zákona o pobytu cizinců, podle něhož *s výjimkou žádostí nepřijatelných podle § 169h odst. 1 písm. b) a § 169h odst. 3 může zastupitelský úřad v odůvodněných případech od povinnosti osobního podání žádosti upustit, pokud současně s doručením žádosti cizinec doloží důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti.*

[11] K institutu upuštění od povinnosti osobního podání žádosti podle citovaného ustanovení existuje bohatá judikatura Nejvyššího správního soudu. Podle ní představuje tento institut výjimku použitelnou jen ve výjimečných situacích, v nichž by trvání na osobní účasti bylo vůči konkrétnímu žadateli příliš tvrdé, nerozumné a představovalo by pro něj nepřiměřenou zátěž; správní orgán proto nejprve posuzuje, zda jde o *odůvodněný případ*, a teprve poté může uplatnit správní uvážení (rozsudek NSS ze dne 30. 3. 2023, č. j. 4 Azs 19/2023-34; rozsudek NSS ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Azs 213/2018-22). Tvrdost je třeba posuzovat v kontextu individuálních okolností žadatele, přičemž tyto okolnosti musí být takového charakteru, že v porovnání s nimi se požadavek na osobní přítomnost žadatele musí jevit jako nepřiměřený (rozsudek NSS ze dne 9. 1. 2025, č. j. 8 Azs 52/2024-47). Relevantní mohou být zdravotní omezení žadatele, specifické

rodinné poměry nebo ve výjimečných případech i zdravotní rizika, avšak pouze tehdy, jsou-li individualizována a řádně doložena. Jako příklad výjimečné rodinné okolnosti Nejvyšší správní soud uvedl například závažné zdravotní postižení dětí, kvůli němuž není spravedlivé požadovat delší odloučení (rozsudek NSS ze dne 27. 11. 2023, č. j. 3 Azs 163/2022-36). Tvrdost požadavku osobního podání je nutno měřit optikou individuálních a mimořádných okolností; samotná péče o rodinu či dočasné odloučení od ní takovou výjimečnost bez dalšího nezakládají (rozsudek NSS ze dne 9. 1. 2025, č. j. 8 Azs 52/2024-47).

[12] Judikatura NSS zároveň konstantně uvádí, že okolnosti zakládající odůvodněný případ musí žadatel tvrdit a prokázat (rozsudek NSS ze dne 16. 5. 2024, č. j. 8 Azs 101/2023-38). Správní orgány mají povinnost posoudit, zda stěžovatel své okolnosti náležitě doložil a osvědčil (srov. rozsudky NSS ze dne 17. 1. 2024, č. j. 10 Azs 156/2022-46, ze dne 16. 5. 2024, č. j. 8 Azs 101/2023-38). To platí tím spíše, pokud jsou možnosti správního orgánu objektivně zjišťovat takové skutečnosti malé či fakticky nulové. Ze zásady materiální pravdy nelze dovozovat, že by měl za stěžovatele nahrazovat chybějící tvrzení a důkazy zejména pro soukromé a rodinné (osobní) okolnosti (srov. rozsudky NSS ze dne 16. 5. 2024, č. j. 8 Azs 101/2023-38, ze dne 30. 6. 2025, č. j. 8 Azs 147/2024-46 a ze dne 17. 1. 2024, č. j. 10 Azs 156/2022-46). Institut má odstraňovat tvrdost a nerozumnost požadavku osobního podání, nikoli jej plošně nahrazovat (viz rozsudky NSS ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Azs 213/2018-22, ze dne 28. 7. 2023, č. j. 8 Azs 90/2022-48, ze dne 16. 7. 2025, č. j. 1 Azs 200/2024-64).

[13] Městský soud v napadeném rozsudku postupoval v intencích této judikatury a Nejvyšší správní soud neshledává důvod se od ní odchýlit.

[14] Stěžovatel ve své kasační stížnosti uvádí, že věc obdobná jeho případu nebyla judikaturou Nejvyššího správního soudu řešena. Nejvyšší správní soud se podle něj dosud nezabýval tím, zda lze pod pojem *odůvodněný případ* podřadit kombinaci důvodů na straně cizince, které teprve ve svém souhrnu dosahují intenzity *odůvodněného případu*. S tím však nelze souhlasit. Obecně povinnost správních orgánů pečlivě přihlížet ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, plyne přímo ze zákona (§ 50 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád). Ani konkrétně ve vztahu k institutu upuštění od osobního podání žádosti přitom není pochyb o tom, že musejí být váženy všechny skutkové okolnosti ve svém souhrnu. Ostatně Nejvyšší správní soud se již v minulosti zabýval případy, kdy byl podle žadatele pojem *odůvodněný případ* naplněn kombinací více skutečností (srov. např. rozsudek NSS ze dne 17. 1. 2024, č. j. 10 Azs 156/2022-46). Skutečnost, že Nejvyšší správní soud v minulosti neposuzoval konkrétní stěžovatelem tvrzenou kombinaci skutkových důvodů, nemůže založit přijatelnost kasační stížnosti (srov. např. usnesení NSS ze dne 11. 8. 2023, č. j. 8 As 120/2022-28). Důvod přijatelnosti spočívající v dosud neřešené právní otázce se ze své povahy týká toliko otázek obecnějších, resp. dopadá na výklad právních předpisů, jenž má (zobecňující) význam pro další soudní i správní praxi.

[15] Stěžovatel odkazuje na řadu rozsudků Nejvyššího správního soudu s tím, že měl městský soud postupovat v rozporu s nimi. Nejvyšší správní soud však takové pochybení, které by bylo možné ve smyslu shora citované judikatury označit za zásadní, neshledal.

pokračování

[16] Městský soud věc neposoudil v rozporu s rozsudkem NSS ze dne 28. 2. 2022, č. j. 7 Azs 405/2024-34, neboť správní orgány činily aktivní kroky ke zjištění skutkového stavu a vyzývaly stěžovatele k doplnění dalších podkladů. Nepostupoval ani v rozporu s rozsudkem NSS ze dne 30. 7. 2024, č. j. 9 Azs 151/2024-50, neboť nepřehodnocoval posouzení zdravotního stavu stěžovatele a jeho manželky. Pouze hodnotil jednak důkazní váhu strohých lékařských zpráv vyhotovených lékařem bez příslušné specializace, jednak nikoliv odbornou otázku, zda je k zajištění péče o stěžovatelovu manželku nutná přítomnost právě stěžovatele. Za vybočení z uvedeného rámce nelze považovat ani zohlednění skutečnosti, že stěžovatel přes doporučení lékaře nevyhledal odborného lékaře a neprokázal, že by mu jeho zdravotní stav bránil ve vycestování, jestliže dříve za účelem léčby cestoval např. do Německa a Švýcarska. Městský soud nepostupoval ani v rozporu s rozsudkem NSS ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Azs 213/2018-22, neboť si byl při svém hodnocení zjevně vědom účelu podané žádosti. Je však navíc nutno zdůraznit, že v odkazovaném rozsudku byl účel žádosti zdůrazněn z důvodu, že šlo o nezletilého žadatele, a pojem *odůvodněný případ* proto bylo nutno hodnotit ve světle Úmluvy o právech dítěte.

[17] Také při posuzování dopadů do soukromého a rodinného života stěžovatele a jeho manželky městský soud postupoval v souladu s konstantní judikaturou Nejvyššího správního soudu. Z rozsudku ze dne 27. 11. 2023, č. j. 3 Azs 163/2022-36, na který stěžovatel odkazuje, městský soud výslovně vycházel. Přihlédl k tomu, že doba, po kterou bude nucen stěžovatel opustit Českou republiku, je omezená, a hodnotil také obtížnost jeho návratu (a to i ve světle současné geopolitické situace), jak požadují rozsudky NSS ze dne 24. 10. 2018, č. j. 1 Azs 296/2018-35, ze dne 23. 4. 2021, č. j. 3 Azs 45/2019-33, a ze dne 28. 8. 2025, č. j. 3 Azs 194/2024-54. Zohlednil i konkrétní rodinnou situaci stěžovatele a jeho pobytovou historii, včetně toho, že se stěžovatel v minulosti dobrovolně rozhodl své pobytové oprávnění neprodloužit. Nelze mít proto za to, že by ignoroval skutečnosti rozhodné pro posouzení zásahu do soukromého a rodinného života, jak požaduje rozsudek NSS ze dne 6. 8. 2013, č. j. 8 As 68/2012-39.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Vzhledem k tomu, že krajský soud rozhodl v souladu s ustálenou a jednotnou judikaturou, která poskytuje odpověď na stěžovatelem vznesené kasační námitky, a nedopustil se ani zásadního pochybení při výkladu hmotného či procesního práva, Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[19] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Ačkoli byla kasační stížnost odmítnuta, což je situace, na kterou obecně pamatuje § 60 odst. 3 s. ř. s., k odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení případu (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), a proto je na místě rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci (viz již citované usnesení NSS č. j. 9 As 83/2021-28). Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti, náhrada nákladů řízení se mu tudíž nepřiznává.

[20] O nákladech řízení osoby zúčastněné na řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 5 věty druhé s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. tak, že na náhradu nemá právo, neboť neplnila žádnou povinnost, kterou by jí soud uložil, ani nebránila vůči žalobci své právo vyplývající ze žalobou napadeného rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. dubna 2026

Eva Šonková
předsedkyně senátu